

MARKKINAOIKEUS

PÄÄTÖS

Nro 310/19

28.6.2019

Dnro 2019/189

HAKIJA

Warner Bros. Entertainment Inc.

ASIAAN OSALLINEN DNA Oyj

ASIA

Teleliittymän haltijan yhteystietojen saaminen tekijänoikeuslain 60 a §:n nojalla

ASIAN KÄSITTELY MARKKINAOIKEUDESSA

Hakemus

Warner Bros. Entertainment Inc. (jäljempänä myös hakija) on markkinaoikeuteen 13.6.2019 toimittamassaan hakemuksessa pyytänyt, että markkinaoikeus määrää DNA Oyj:n antamaan yhteystiedot sille kuuluvista, hakemuksen liitteessä 1 eritellyistä teleliittymistä kunkin liittymän osalta pyydettyä ajankohdalta.

Hakemus koskee tietojen luovuttamista vain siltä osin kuin DNA Oyj säilyttää tietoja sähköisen viestinnän palveluista annetun lain 17 luvun nojalla. Hakija ei vaadi luovutettavaksi niitä tietoja, joita säilytetään yksinomaan sähköisen viestinnän palveluista annetun lain 157 §:ssä säädetyn säilytysvelvollisuuden perusteella. Hakija ei luovuta henkilötietoja Euroopan unionin jäsenvaltioiden alueen tai Euroopan talousalueen ulkopuolelle.

Hakija on havainnut, että hakemuksen liitteessä 1 yksilöidyistä teleliittymistä on ilman sen lupaa saatettu yleisön saataviin BitTorrent-vertaisverkossa elokuvateoksia, joihin hakijalla on yksinomainen oikeus. Teleliittymistä on saatettu yleisön saataviin tekijänoikeuksien suojan kannalta merkittävässä määrin tekijänoikeudella suojattua aineistoa ilman hakijan suostumusta loukaten näin hakijan yksinoikeutta valmistaa teoskappaleita ja saattaa teosta yleisön saataviin. Oikeudenloukkauksen kohteena olleet hakijan elokuvateokset ovat olleet teatterielokuvia ja televisiosarjojen jaksoja.

Seuraavilla ja hakemuksesta tarkemmin ilmenevillä perusteilla DNA Oyj on määrättävä antamaan hakemuksessa tarkoitetut yhteystiedot.

Hakemuksen kohteena olevien elokuvateosten tuottajien kotipaikka on Yhdysvalloissa. Hakijalla on sopimukseen perustuva saanto kyseisten elokuvateosten tuottajayhtiöiltä kaikkien niiden luomien teosten

oikeuksiin. Hakija on rekisteröinyt saantonsa Yhdysvaltojen tekijänoikeusrekisteriin, tai saannon rekisteröinti on vireillä.

Hakija valvoo BitTorrent-vertaisverkossa tapahtuvaa tiedostonjakamista NARS-järjestelmällä, joka kirjaa lokitiedostoihin olennaiset tiedot koepalojen lataamisesta ja hakijan teoksia luvottomasti välittävistä teleliittymistä. Hakija on ladannut hakemuksen kohteena olevista teleliittymistä koepaloja, jotka on lueteltu liitteenä 2 olevassa luettelossa. Kaikki liitteessä ilmoitetut koepalat ovat tietoliikenneporttitietojen, vertaisverkon parven ja BitTorrent-asiakasohjelman perusteella yksittäisestä laitteesta. Liitteenä 2 oleva luettelo koepaloista on laadittu myöhemmin kuin liite 1, joten koepalojen luettelo sisältää lokitiedoston otteella ilmoitettua enemmän koepaloja, jos oikeudenloukkaus on jatkunut. Vaikka muista IP-osoitteista ladatuilla koepaloilla ei ole merkitystä markkinaoikeuden ratkaisun numero 480/18 perusteella merkittävyyttä arvioitaessa, luvaton yleisön saataviin saattaminen on ollut merkittävää jo yksinomaan liitteessä 1 yksilöidystä IP-osoitteesta ladattujen koepalojen perusteella. Koepalojen luettelo ilmentää kunkin koepalan osalta, mistä IP-osoitteesta kyseinen koepala on ladattu.

Hakija yksilöi hakemuksessaan ne teleliittymät, joista hakija on ladannut koepaloja eniten. Hakijalla on ollut mahdollista ladata satoja koepaloja hakemuksen kohteena olevista teleliittymistä. Hakija on ladannut koepaloja hakemuksen kohteena olevista teleliittymistä useina vuorokausina ja vuorokauden aikoina joko pitkäkestoisesti tai toistuvasti, mikäli lisäksi kuka tahansa muu vertaisverkon käyttäjä on voinut ladata hakijan teoksia teleliittymistä itselleen. Tämä osoittaa, että teleliittymien käyttäjät ovat saattaneet merkittävässä määrin hakijan teoksia yleisölle.

Tietojen luovuttaminen hakemuksessa yksilöidyistä teleliittymistä on välttämätöntä tekijänoikeuden loukkauksen selvittämiseksi ja hakijan perusoikeuksien toteuttamiseksi. Hakija on oikeutettu saamaan yhteystiedot henkilöstä, jolla on parhaimmat mahdollisuudet keskeyttää omistamastaan liittymästä tapahtuva oikeudenloukkaus. Liittymän omistajan kärsimää haittaa voidaan pitää enintään vähäisenä suhteessa hakijan intressiin laajan oikeudenloukkauksen selvittämiseen.

Asiaan osallisen lausuma

DNA Oyj on esittänyt, ettei se vastusta hakemusta sinänsä. DNA Oyj on pyytänyt, että markkinaoikeus vahvistaa selvitys- ja luovutusvelvollisuuden koskevan vain niitä tietoja, joita DNA Oyj luovutusohjelmalla säilyttää sähköisen viestinnän palveluista annetun lain 17 luvun säännösten nojalla omia tarpeita varten määritellyn ajan, ja että markkinaoikeus ottaa kantaa ja arvioi tekijänoikeuslain 60 a §:n mukaisen merkittävyyssynnyksen ylittymisen. Lisäksi DNA Oyj on pyytänyt, että markkinaoikeus vahvistaa hakijan yleisen velvollisuuden korvata DNA Oyj:lle luovuttamismääräyksen täytäntöönpanosta aiheutuvat kulut.

Hakijan hakemien yhteystietojen aikaleimat ovat vielä tämän lausuman päivämääränä ajanjaksolta, joka sisältyy DNA Oyj:n omaan säilytysaikaan. Tästä huolimatta on tarpeellista nimenomaisesti vahvistaa, että DNA Oyj on velvollinen selvittämään ja luovuttamaan ainoastaan niitä tietoja, joita se luovutushetkellä säilyttää sähköisen viestinnän palveluista annetun lain 17 luvun nojalla omia tarpeitaan varten määritellyn ajan ja että ne tiedot, joita säilytetään ainoastaan lain 157 §:n nojalla viranomaistarpeita varten, ovat luovutusvelvollisuuden ulkopuolella. DNA Oyj ei voi lausuntovaiheessa varmuudella todeta, miltä osin hakemuksen kohteena olevia tietoja on saatavilla ja säilytetään DNA Oyj:n omaa käyttöä varten. Tietojen saatavuus tulee selvitettäväksi vasta, jos markkinaoikeus määrää DNA Oyj:n selvittämään tietoja.

Viestinnän luottamuksellisuus on perusoikeus, joka tulee turvata, eikä siitä tule poiketa vähäisin perustein. Markkinaoikeuden tulee arvioida, onko hakija esittänyt riittävästi näyttöä ja selvitystä siitä, että jokaisesta IP-osoitteesta on saatettu yleisön saataviin tekijänoikeudella suojattua aineistoa tekijänoikeuslain 60 a §:n mukaisesti merkittävässä määrin. Asiassa tulee arvioida kunkin IP-osoitetta koskevan havainnon osalta erikseen, mikä merkitys ja näyttöarvo hakijan esittämille seikoille on annettava arvioimalla, onko jakamista tapahtunut toistuvasti tai pidemmän aikaa tai onko saataviin saattaminen koskenut useita teoksia ja voiko hakija todistaa IP-osoitteesta tapahtuneen yleisön saataviin saattamisen tosiasiallisen merkityksen toisiin vertaisverkon käyttäjiin ja siten loukkauksen merkittävyyden sekä onko loukkaus ollut niin merkittävä, että IP-osoitteen haltijan viestinnän luottamuksellisuutta ja yksityisyyden suojaa voidaan loukata.

Tekijänoikeuslain 60 a §:n 3 momentin nojalla hakijan on korvattava DNA Oyj:lle tietojen luovuttamismääräyksen täytäntöönpanosta aiheutuneet kulut sekä mahdollinen vahinko. Tietojen luovuttaminen on välittäjänä toimivalle operaattorille lain nojalla asetettava, normaalitoimintaan kuulumaton velvoite. IP-osoitetietojen, niitä koskevien aikaleimojen ja asiakasrekistereistä haettavien yhteystietojen etsintä DNA Oyj:llä on pitkälti manuaalista työtä. Sääntelyn tarkoitus on, että operaattorille ei aiheudu tekijänoikeuslain 60 a §:n asettaman velvoitteen johdosta kuluja.

ASIAKIRJATODISTELU

Warner Bros. Entertainment Inc.

1. Ote NARS-valvontajärjestelmän lokitiedostosta
2. Luettelo NARS-järjestelmän lataamista koepaloista (salassapidettävä)
3. Ote Yhdysvaltain tekijänoikeusrekisteristä Arrow, kausi 7 jaksot 1, 3 ja 4
4. Yhdysvaltain tekijänoikeusrekisterin rekisteröintitodistus Fantastic Beasts And Where To Find Them
5. Ote Yhdysvaltain tekijänoikeusrekisteristä Gotham, kaudet 1 ja 3

6. Yhdysvaltain tekijänoikeusrekisterin rekisteröintitodistus It
7. Yhdysvaltain tekijänoikeusrekisterin rekisteröintitodistus Kong: Skull Island
8. Ote Yhdysvaltain tekijänoikeusrekisteristä Lethal Weapon, kaudet 1 ja 3
9. Ote Yhdysvaltain tekijänoikeusrekisteristä Lucifer, kaudet 1–2
10. Yhdysvaltain tekijänoikeusrekisterin rekisteröintitodistus Ocean's 8
11. Yhdysvaltain tekijänoikeusrekisterin rekisteröintitodistus Rampage
12. Yhdysvaltain tekijänoikeusrekisterin rekisteröintitodistus Ready Player One
13. Ote Yhdysvaltain tekijänoikeusrekisteristä Riverdale, kausi 2
14. Yhdysvaltain tekijänoikeusrekisterin rekisteröintitodistus Suicide Squad
15. Yhdysvaltain tekijänoikeusrekisterin rekisteröintitodistus Sully
16. Ote Yhdysvaltain tekijänoikeusrekisteristä Supergirl, kaudet 3 ja 4 jaksot 1, 2 ja 4
17. Ote Yhdysvaltain tekijänoikeusrekisteristä Supernatural, kaudet 1–13
18. Ote Yhdysvaltain tekijänoikeusrekisteristä The 100, kaudet 1 ja 5
19. Ote Yhdysvaltain tekijänoikeusrekisteristä The Big Bang Theory kaudet 1–11
20. Ote Yhdysvaltain tekijänoikeusrekisteristä The Flash, kaudet 3 ja 5 jaksot 1, 4 ja 5
21. Yhdysvaltain tekijänoikeusrekisterin rekisteröintitodistus The Lego Batman Movie
22. Ote Yhdysvaltain tekijänoikeusrekisteristä The Meg
23. Yhdysvaltain tekijänoikeusrekisterin rekisteröintitodistus The Nun
24. Ote Yhdysvaltain tekijänoikeusrekisteristä The Originals, kausi 5
25. Yhdysvaltain tekijänoikeusrekisterin rekisteröintitodistus War Dogs
26. Ote Yhdysvaltain tekijänoikeusrekisteristä Westworld, kaudet 1–2
27. Ote Yhdysvaltain tekijänoikeusrekisteristä Young Sheldon kausi 1
28. IMDb-jaksoluettelo Arrow, kausi 7 ja sarjan tuotantotiedot
29. IMDb-jaksoluettelo Gotham, kaudet 1 ja 5 sekä sarjan tuotantotiedot
30. IMDb-jaksoluettelo Lethal Weapon, kaudet 1 ja 3
31. IMDb-jaksoluettelo Lucifer, kaudet 1–2
32. IMDb-jaksoluettelo Riverdale, kaudet 2–3 ja sarjan tuotantotiedot
33. IMDb-jaksoluettelo Supergirl, kaudet 3–4 ja sarjan tuotantotiedot
34. IMDb-jaksoluettelo Supernatural, kaudet 1–9
35. IMDb-jaksoluettelo Supernatural, kaudet 10–14 ja sarjan tuotantotiedot
36. IMDb-jaksoluettelo The 100, kaudet 1 ja 5 sekä sarjan julkaisutiedot
37. IMDb-jaksoluettelo The Big Bang Theory, kaudet 1–9
38. IMDb-jaksoluettelo The Big Bang Theory, kaudet 10–12 sekä sarjan tuotanto- ja julkaisutiedot
39. IMDb-jaksoluettelo The Flash, kaudet 3 ja 5 sekä sarjan tuotantotiedot
40. IMDb-jaksoluettelo The Originals, kausi 5 ja sarjan julkaisutiedot
41. IMDb-jaksoluettelo Westworld, kaudet 1–2
42. IMDb-jaksoluettelo Young Sheldon, kausi 1

MARKKINAOIKEUDEN RATKAISU

Salassapitomääräys

Warner Bros. Entertainment Inc:n vaatimuksesta, jota DNA Oyj ei ole vastustanut, markkinaoikeus määrää oikeudenkäynnin julkisuudesta yleisissä tuomioistuimissa annetun lain 10 ja 11 §:n nojalla liikesalaisuuksia sisältävinä salassa pidettäväksi hakijan asiakirjatodisteen 2 kymmenen vuotta asian vireille tulosta lukien eli 13.6.2029 saakka.

Pääasiaratkaisun perustelut

Hakijan oikeudet

Warner Bros. Entertainment Inc:lle on sen ilmoituksen mukaan sopimuksin siirtynyt kysymyksessä olevien elokuvateosten oikeudet siten, että sillä on oikeus esittää asiassa tekijänoikeuslakiin perustuvia vaatimuksia. Hakijan mukaan se on rekisteröinyt saantonsa Yhdysvaltojen tekijänoikeusrekisteriin tai saannon rekisteröinti on vireillä.

Tekijänoikeuslain 63 §:n 1 momentin 3 kohdan mukaan lain tekijänoikeutta koskevia säännöksiä sovelletaan elokuvateokseen, jonka tuottajan päätoimipaikka tai vakinainen asuinpaikka on Suomessa. Tässä tapauksessa kysymys on hakijan ilmoituksen mukaan elokuvista tai televisiosarjoista, joiden tuottajien kotipaikka on Yhdysvalloissa. Yhdysvallat ja Suomi ovat liittyneet Bernin yleissopimukseen taiteellisten ja kirjallisten teosten suojaamisesta (SopS 79/1986, jäljempänä Bernin sopimus).

Bernin sopimuksen 4 artiklan a kohdan mukaan yleissopimuksen mukaista suojaa sovelletaan sellaisten elokuvateosten tekijöihin, joiden valmistajan päätoimipaikka tai vakinainen asuinpaikka on liittomaassa.

Bernin sopimuksen 5 artiklassa on määräykset kansallisesta kohtelusta. Artiklan 1 kohdan mukaan tekijöillä on sopimuksessa suojattujen teostensa osalta muissa liittomaissa kuin teoksen alkuperämaassa ne oikeudet, jotka noiden maiden asianomaisissa laeissa nyt tai vastedes myönnetään niiden omille kansalaisille, samoin kuin tässä yleissopimuksessa erityisesti myönnetyt oikeudet.

Bernin sopimuksen 14 bis artiklan 2 a kohdan mukaan se, kenelle elokuvateoksen tekijänoikeus kuuluu, määräytyy sen maan lainsäädännön mukaan, jossa suojaa vaaditaan.

Tekijänoikeuslain 7 §:n 1 momentin mukaan tekijänä pidetään, jollei näytetä toisin olevan, sitä, jonka nimi taikka yleisesti tunnettu salanimi tai nimimerkki yleiseen tapaan pannaan teoksen kappaleeseen tai ilmaistaan saatettaessa teos yleisön saataviin.

Hakija on asiavaltuutensa osoittaakseen toimittanut markkinaoikeudelle Yhdysvaltojen tekijänoikeusrekisterin otteita ja rekisteröintitodistuksia sekä jaksoluetteloita ja tuotanto- ja julkaisutietoja hakemuksen kohteena olevista elokuvateoksista. Tässä hakemusasiassa hakijan toimittamasta selvityksestä käy riittävällä tavalla ilmi, että hakijalla on oikeus ryhtyä toimiin teoksiin kohdistuvien oikeudenloukkausten johdosta.

Edellä mainituilla perusteilla markkinaoikeus katsoo, että hakijalla on esillä olevassa tekijänoikeuslain 60 a §:ä koskevassa asiassa asiavaltuus ja oikeus esittää tekijänoikeuslakiin perustuvia vaatimuksia hakemuksen kohteena olevista teoksista.

Yhteystietojen luovuttamista koskevat oikeudelliset lähtökohdat

Tekijänoikeuslain 60 a §:n 1 momentin mukaan tekijällä tai hänen edustajallaan on oikeus tuomioistuimen määräyksellä salassapitosäännösten estämättä yksittäistapauksessa saada lähettimen, palvelimen tai muun sellaisen laitteen ylläpitäjältä taikka muulta välittäjänä toimivalta palvelun tarjoajalta yhteystiedot sellaisesta teleliittymästä, josta tekijän oikeuksien suojan kannalta merkittävässä määrin saatetaan yleisön saataviin tekijänoikeudella suojattua aineistoa ilman tekijän suostumusta. Tiedot tulee antaa ilman aiheetonta viivytystä. Tietojen luovuttamista koskevan asian käsittelyssä noudatetaan oikeudenkäymiskaaren 8 lukua. Tuomioistuin voi määrätä yhteystietojen turvaamisesta noudattaen oikeudenkäymiskaaren 7 lukua.

Hallituksen esityksestä (HE 28/2004 vp) antamassaan lausunnossa eduskunnan lakivaliokunta on ehdotettujen tekijänoikeutta loukkaavan aineiston saannin estämistä koskevien tekijänoikeuslain 60 a–60 d §:n osalta todennut yleisinä lähtökohtina muun ohella (LaVL 5/2005 vp s. 8), että laittoman toiminnan estämiseksi tulee olla käytettävissä riittävät keinot. Ensisijaisesti näiden keinojen tulee kohdistua siihen henkilöön, jonka väitetään saattavan yleisön saataviin tekijänoikeudelle suojattua aineistoa ilman tekijän suostumusta. Sekä viestinnän vapauden turvaamisen näkökulmasta yleensä että väitetyn loukkaajan oikeusturvan kannalta erityisesti on tärkeää, että tällaisille viestinnän harjoittamiseen puuttuville toimille asetetaan riittävät edellytykset ja että asiassa noudatettava menettely sisältää takeet kaikkien osapuolten oikeuksien huomioon ottamisesta.

Lakivaliokunta on edellä mainitussa lausunnossaan ehdotetun 60 a §:n osalta todennut (s. 8–9), että koska tietoja ei luovuteta viranomaiselle vaan suoraan toiselle yksityiselle, säännös sisältää myös luovuttamisvelvollisuutta rajaavan edellytyksen. Tietoja voidaan luovuttaa vain sellaisen liittymän osalta, josta tekijän oikeuksien suojan kannalta merkittävässä määrin saatetaan yleisön saataviin tekijänoikeutta loukkaavaa aineistoa.

Lakivaliokunta on edellä mainitussa lausunnossaan myös todennut (s. 9), että viime kädessä tuomioistuimen tehtävänä on valvoa, että aineiston yleisön saataville saattaminen laajuudeltaan ylittää tämän merkittävyyskynnyksen. Jos tämä kriteeri ei täyty, tekijällä tai hänen edustajallaan on aina mahdollisuus kääntyä asiassa poliisin puoleen. Lisäksi lakivaliokunta on todennut, että säännöksessä tarkoitettu korvausvelvollisuus on oletettavasti samalla omiaan suuntaamaan pykälässä tarkoitettuja tietojen luovuttamispyyntöjä tekijänoikeuden suojan toteuttamisen kannalta merkityksellisiin tapauksiin.

Tekijänoikeuslain 60 a §:n säännös liittyy tekijänoikeuslain muutokseen, jolla on saatettu kansallisesti voimaan tekijänoikeuden ja lähioikeuksien tiettyjen piirteiden yhdenmukaistamisesta tietoyhteiskunnassa annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2001/29/EY. Mainitun direktiivin 8 artiklan 3 kohdan mukaan jäsenvaltioiden on varmistettava, että oikeudenhaltijoilla on mahdollisuus hakea kieltoa tai määräystä sellaisia välittäjiä vastaan, joiden palveluita kolmas osapuoli käyttää tekijänoikeuden tai lähioikeuden rikkomiseen. Tekijänoikeuslain muuttamiseen johtaneessa edellä mainitussa hallituksen esityksessä (HE 28/2004 vp) ei ehdotettu erillistä tietojen luovuttamista koskevaa säännöstä, vaan tekijänoikeuslain 60 a § lisättiin lakivaliokunnan aloitteesta lakiin erillisen sääntelyn tarpeen tultua esiin lainsäädäntöprosessin aikana. Lakivaliokunta kuitenkin painotti edellä mainitussa lausunnossaan (s. 8), että säännöstä on syytä tarkastella uudelleen, kun saatetaan kansallisesti voimaan teollis- ja tekijänoikeuksien noudattamisen varmistamisesta annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2004/48/EY. Säännöstä ei kuitenkaan tuossa yhteydessä tarkasteltu uudestaan eikä säännökseen ole tehty tältä osin muutoksia.

Euroopan unionin tuomioistuin on ratkaisuihissaan arvioinut sitä, kuinka edellä mainittuja direktiivejä sekä henkilötietojen käsittelystä ja yksityisyyden suojasta sähköisen viestinnän alalla annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviä 2002/58/EY (sähköisen viestinnän tietosuojadirektiivi) on tulkittava arvioitaessa tunnistamistietojen luovuttamista koskevia edellytyksiä siviiliprosessia varten (muun muassa tuomio 29.1.2008, Promusicae, C-275/06, EU:C:2008:54 ja tuomio 19.4.2012, Bonnier Audio ym., C-461/10, EU:C:2012:219).

Sähköisen viestinnän tietosuojadirektiivin viestinnän luottamuksellisuutta koskevan 5 artiklan 1 kohdan mukaan jäsenvaltioiden on kansallisella lainsäädännöllä varmistettava yleisen viestintäverkon ja yleisesti saatavilla olevien sähköisten viestintäpalvelujen välityksellä tapahtuvan viestinnän ja siihen liittyvien liikennetietojen luottamuksellisuus. Mainitun direktiivin 6 artiklassa säädetään tilaajia ja käyttäjiä koskevien liikennetietojen käsittelystä.

Sähköisen viestinnän tietosuojadirektiivin 15 artiklan 1 kohdasta ilmenee, että jäsenvaltiot voivat toteuttaa lainsäädännöllisiä toimenpiteitä, joilla rajoitetaan muun ohella mainitun direktiivin 5 ja 6 artiklassa säädettyjen

oikeuksien ja velvollisuuksien soveltamisalaa, jos tällaiset rajoitukset ovat välttämättömiä, asianmukaisia ja oikeasuhteisia tiettyjen säädettyjen päämäärien toteuttamiseksi ja edellyttäen, että toimenpiteet ovat unionin oikeuden yleisten periaatteiden kuten perusoikeuksien mukaisia.

Unionin tuomioistuin on katsonut, ettei sähköisen viestinnän tietosuojadirektiivin 15 artiklan 1 kohdassa suljeta pois jäsenvaltioiden mahdollisuutta säätää velvollisuudesta paljastaa henkilötietoja siviiliprosessin yhteydessä, mutta siinä ei myöskään aseteta näille valtioille velvollisuutta säätää tällaista velvollisuutta (ks. em. tuomio *Promusicae*, C-275/06, 54–55 kohta ja em. tuomio *Bonnier Audio ym.*, C-461/10, 54–55 kohta). Myöskään muut edellä mainitut direktiivit tai kansainväliset sopimukset eivät sisällä tällaista velvollisuutta (ks. em. tuomio *Promusicae*, 57–60 kohta ja em. tuomio *Bonnier Audio ym.*, 55 kohta). Jäsenvaltioiden viranomaisten ja tuomioistuinten on tällaisia toimenpiteitä täytäntöön pannessaan tulkittava kansallista oikeuttaan mainittujen direktiivien mukaisesti tavalla, jolla voidaan varmistaa unionin oikeusjärjestyksessä suojattujen eri perusoikeuksien välinen tasapaino sekä yleisten oikeusperiaatteiden, kuten suhteellisuusperiaatteen noudattaminen (ks. em. tuomio *Promusicae*, 68 ja 70 kohta ja em. tuomio *Bonnier Audio ym.*, 59–61 kohta).

Unionin tuomioistuin on sittemmin liikennetietojen säilyttämistä koskevassa ratkaisussaan todennut, että koska jäsenvaltiot voivat sähköisen viestinnän tietosuojadirektiivin 15 artiklan 1 kohdan nojalla rajoittaa viestinnän ja siihen liittyvien liikennetietojen luottamuksellisuuden varmistamista koskevan lähtökohtaisen velvollisuuden ulottuvuutta, sitä on unionin tuomioistuimen vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan kuitenkin tulkittava suppeasti (tuomio 21.12.2016, *Tele2 Sverige ja Watson ym.*, C-203/15 ja C-698/15, EU:C:2016:970, 89 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

Unionin tuomioistuimen oikeuskäytännöstä käy myös ilmi (tuomio 2.10.2018, *Ministerio Fiscal*, C-207/16, EU:C:2018:788, 60–61 kohdat), että jos tietojensaantipyyntö on sellainen, ettei tietojen perusteella voida tehdä täsmällisiä päätelmiä niiden henkilöiden yksityiselämästä, joiden tiedoista on kyse, tietojen saantia ei voida pitää vakavana puuttumisena näiden henkilöiden perusoikeuksiin.

Markkinaoikeus toteaa, että edellä todetuista ratkaisuista ilmenevällä tavalla yhteystietojen luovuttaminen siviiliprosessissa on mahdollista edellyttäen, että tämä toteutetaan ja säännöksiä tulkitaan suhteellisuusperiaatteen mukaisesti. Unionin tuomioistuin on edellä mainitussa *Tele2 Sverige ja Watson ym.* -tuomiossaan kuitenkin edelleen korostanut tällaisten poikkeusperusteiden suppeaa tulkintaa ja sitä, että toimenpiteiden on ehdottomasti oltava oikeassa suhteessa tarkoitukseensa nähden ja ne on toteutettava täysin välttämättömän rajoissa. Edellä mainittu *Ministerio Fiscal* -tuomio ei anna aihetta toisenlaiseen arvioon.

Arviointi tietojen luovuttamisen edellytyksistä

Hakemukseen liitettyjen valvontaohjelman lokitiedoista muodostettujen taulukoiden perusteella voidaan katsoa saatetun tässä asiassa riittävän todennäköiseksi, että kustakin mainituissa liitteissä yksilöidystä IP-osoitteesta on liitteiden sarakkeessa ”Ajankohta (UTC)” yksilöitynä ajankohtana saatettu niin sanotussa BitTorrent-vertaisverkossa yleisön saataviin tekijänoikeudella suojattua aineistoa. Hakijalla on edellä todetun mukaisesti oikeus esittää kysymyksessä olevaan suojattuun aineistoon perustuvia tekijänoikeuslain 60 a §:ään perustuvia vaatimuksia. Hakemuksessa ilmoitetun mukaan mainittu yleisön saataviin saattaminen on tapahtunut ilman oikeudenhaltijan suostumusta.

Markkinaoikeus voi tekijänoikeuslain 60 a §:n nojalla määrätä kysymyksessä olevan viestinnän välittäjän luovuttamaan yhteystiedot sellaisesta teleliittymästä, josta tekijän oikeuksien suojan kannalta merkittävässä määrin saatetaan yleisön saataviin tekijänoikeudella suojattua aineistoa ilman oikeudenhaltijan suostumusta. Kyseisellä merkittävyyskynnyksellä on pyritty kohdistamaan menettelyt riittävän moitittaviin, tietyn vakavuusasteen ylittäviin tekoihin. Pykälää sovellettaessa on erityisesti oikeudenloukkauksen merkittävyyttä arvioitaessa kysymys yhtäältä oikeudenhaltijan omaisuudensuojan ja sen toteuttamiseen liittyvien oikeussuojakeinojen käytettävyyden sekä toisaalta hakemuksessa tarkoitettujen IP-osoitteita vastaavien teleliittymien haltijoiden henkilötietojen sekä viestintää koskevien tietojen luottamuksellisuuden ja siten yksityiselämän suojan välisestä punninnasta. Merkittävässä määrin -kriteerin täyttymistä tulee arvioida kunkin teleliittymän ja tässä tapauksessa IP-osoitetta koskevan havainnon osalta erikseen ottaen arvioinnissa huomioon sekä oikeudenhaltijan että kunkin teleliittymän haltijan edellä mainitut intressit.

Asiassa on näin ollen vielä arvioitava, onko tekijänoikeudella suojatun aineiston saataviin saattamista katsottava asiassa esitetyn selvityksen perusteella tapahtuneen kustakin teleliittymästä eli tässä tapauksessa kustakin tietyllä ajanhetkellä yksilöidystä IP-osoitteesta tekijän oikeuksien suojan kannalta merkittävässä määrin.

Hakija on esittänyt hakemuksen liitteellä 2 selvityksen kunkin liitteessä 1 yksilöidyn 86 teleliittymän osalta yksilöidystä teoksesta ladattujen koepalojen lukumäärästä sekä siitä, milloin kukin koepala on ladattu. Selvityksen perusteella pisimmillään havaintoja on tehty noin kuukauden ja lyhimmillään muutaman vuorokauden ajanjaksolta.

Markkinaoikeus toteaa, että varsin lyhyellä ajanjaksolla havainnoitu yleisön saataviin saattamista ilmentävä koepalojen lataaminen ei sellaisenaan osoita merkittävässä määrin -kriteerin täyttymistä, vaikka koepaloja olisikin ladattu runsaasti ja vertaisverkossa jakaminen olisi voinut olla sinänsä tehokasta tai kohdistua laajaan yleisöön. Näin ollen ladattujen koepalojen määrälle ja koepalojen lataamisen tehokkuudelle ei ole sellaisenaan annettavissa ratkaisevaa merkitystä asiaa arvioitaessa.

Niin ikään ajanjakson pituus ei sellaisenaan osoita, kuinka toistuvaa tai pitkäkestoista yleisön saataviin saattaminen on kyseisenä ajanjaksona ollut. Esitetyn selvityksen puitteissa voidaan ottaa huomioon vain nyt hakemuksen kohteena olevasta, liitteessä 1 yksilöidystä IP-osoitteesta tehty koepalojen lataaminen. Markkinaoikeus toteaa, että vain muutamina vuorokausina tehdyt tai muutamat hajanaiset havainnot eivät osoita merkittävässä määrin -kriteerin täyttyvän. Asiaa on kuitenkin arvioitava tapauskohtaisesti ottaen huomioon erityisesti ladattujen koepalojen toistuva tai pitkäkestoinen jakautuminen kyseiselle ajanjaksolle.

Tässä tapauksessa markkinaoikeus katsoo, että hakija on esittänyt riittävän selvityksen tekijänoikeuslain 60 a §:ssä tarkoitetun merkittävyyskynnyksen ylittymisestä tämän päätöksen liitteestä ilmenevien 41 teleliittymän osalta. Esitetyn selvityksen perusteella on todettavissa, että kyseisistä teleliittymistä on ladattu koepaloja ja siten saatettu yksilöityä teosta yleisön saataviin useina vuorokausina ja vuorokauden aikoina pitkäkestoisesti tai toistuvasti.

Hakemuksessa tarkoitettujen tietojen luovuttaminen on välttämätöntä tekijänoikeuden loukkauksen selvittämiseksi ja vaatimuksen kohdentamiseksi teoksen yleisön saataville saattajaan. Edellä mainituissa olosuhteissa yleisön saataviin saattamista voidaan edellä mainitulla tavalla pitää siinä määrin merkittävänä, että oikeudenhaltijalla on oltava mahdollisuus puuttua siihen, vaikka se edellyttää teleliittymän haltijan yhteystietojen antamista oikeudenhaltijalle ja merkitsee puuttumista teleliittymän haltijan yksityisyyden suojaan. Teleliittymän haltijalle aiheutuvia haittoja rajoittaa se, että tekijänoikeuden haltija saa käyttää luovutettavia tietoja vain loukkauksen selvittämiseen ja vaatimusten esittämiseen sekä että väärinkäytösten estämiseksi tekijänoikeuden haltijaan sovelletaan sähköisen viestinnän palveluista annetun lain säännöksiä viestinnän luottamuksellisuudesta ja yksityisyyden suojasta, viestien ja tunnistamistietojen käsittelystä sekä tietoturvasta. Edellä mainituilla perusteilla markkinaoikeus katsoo, että tunnistamistietojen luovuttamista puoltavat syyt ovat mainituilta osin merkittävämpiä kuin tietojen luovuttamisesta teleliittymän haltijalle aiheutuva haitta.

Markkinaoikeus katsoo edellä mainituilla perusteilla, että edellä todetuista teleliittymistä on saatettu tekijänoikeuksien kannalta tekijänoikeuslain 60 a §:ssä tarkoitetulla tavalla merkittävässä määrin yleisön saataviin tekijänoikeudella suojattua aineistoa ilman tekijänoikeuksien haltijan suostumusta. Asiassa on sen vuoksi perusteet määrätä DNA Oyj selvittämään ja antamaan hakijalle selvitettyt tämän päätöksen liitteessä yksilöityjä teleliittymiä koskevat yhteystiedot.

Tiedot on määrättävä luovutettavaksi jäljempänä todetusti päätöslauselmasta ilmenevällä tavalla. Muilta osin hakemuksen hyväksymiselle ei ole nyt esitetyn selvityksen perusteella edellytyksiä.

Luovuttamismääräyksestä

Hakemuksen liitteestä 1 ilmenee, että havainnot, joiden osalta hakija on pyytänyt DNA Oyj:tä antamaan teleliittymiä koskevat yhteystiedot, ovat ajalta 16.5.2019–13.6.2019.

Sähköisen viestin ja välitystietojen käsittelystä säädetään sähköisen viestinnän palveluista annetun lain 17 luvussa. Luvun 137 §:n 1 momentin mukaan sähköisten viestien ja välitystietojen käsittely on sallittua ainoastaan käsittelyn tarkoituksen vaatimassa laajuudessa eikä sillä saa rajoittaa luottamuksellisen viestin ja yksityisyyden suojaa enempää kuin on välttämätöntä. Pykälän 3 momentissa säädetään puolestaan, että käsittelyn jälkeen sähköiset viestit ja välitystiedot on hävitettävä tai välitystiedot tehtävä sellaisiksi, ettei niitä voi yhdistää tilaajaan tai käyttäjään, jollei laissa toisin säädetä.

Markkinaoikeus toteaa, että hakemuksen kohteena olevat tiedot ovat luonteeltaan sellaisia, että ne häviävät ajan kulumisen seurauksena. Tässä vaiheessa ei ole varmuudella todettavissa, miltä osin hakemuksen kohteena olevat tiedot ovat saatavilla. Sähköisen viestinnän palveluista annetun lain 137 §:n 3 momentti ja ajan kulumisen huomioon ottaen tietojen saatavuus tulee näin ollen selvitettäväksi vasta päätöslauselmasta ilmenevää tietojen antamista koskevaa määräystä mahdollisesti täytäntöön pantaessa.

Markkinaoikeus katsoo, että luovutettavien yhteystietojen tulee sisältää sellaiset saatavissa olevat tiedot teleliittymän käyttäjästä ja tilaajasta, jotka mahdollistavat käyttäjän ja tilaajan tunnistamisen sekä tavoittamisen. Yhteystiedot tulee luovuttaa salassapitosäännösten estämättä.

Hakemuksessa esitetyt vaatimukset ovat hakijan mukaan perustuneet sille sopimuksin myönnettyihin oikeuksiin. Hakija saa siten käyttää sille luovutettavia tunnistamistietoja ainoastaan selvittääkseen ja esittääkseen sillä kysymyksessä olevien sopimusten nojalla oleviin oikeuksiin perustuvia vaatimuksia tekijänoikeuslain nojalla Suomessa.

Asiaan osallisen vaatimukset

DNA Oyj on vaatinut, että markkinaoikeus vahvistaa hakijan yleisen velvollisuuden korvata sille luovuttamismääräyksen täytäntöönpanosta aiheutuvat kulut.

Markkinaoikeus toteaa, että tekijänoikeuslain 60 a §:n 3 momentin nojalla välittäjänä toimivalle palveluntarjoajalle on korvattava tietojen luovuttamismääräyksen täytäntöönpanosta aiheutuneet kulut sekä mahdollinen vahinko. Yhteystietojen luovuttamismääräystä koskevan hakemusasian yhteydessä ei kuitenkaan ole mahdollista vahvistaa yleistä korvausvelvollisuutta. DNA Oyj:n vahvistusvaatimus on siten hylättävä.

Päätöslauselma

Markkinaoikeus määrää DNA Oyj:n selvittämään ja antamaan Warner Bros. Entertainment Inc:lle käyttäjän ja tilaajan yhteystiedot tämän päätöksen liitteestä ilmenevistä teleliittymistä sen sarakkeessa ”Ajankohta (UTC)” mainittuina aikoina siltä osin kuin tiedot ovat määräystä täytäntöön pantaessa sähköisen viestinnän palveluista annetun lain 17 luvussa tarkoitettua DNA Oyj:n omaa käyttöä varten saatavilla.

Warner Bros. Entertainment Inc. on sitoutunut olemaan luovuttamatta annettavia tietoja Euroopan Unionin jäsenvaltioiden alueen tai Euroopan talousalueen ulkopuolelle, ja se saa käyttää sille edellä mainituin tavoin luovutettavia yhteystietoja ainoastaan selvittäessään ja esittäessään sille tämän päätöksen liitteessä mainittujen elokuvateosten tuotantoyhtiöltä siirtyneitä oikeuksia koskevia Suomen tekijänoikeuslakiin perustuvia vaatimuksia Suomessa.

Markkinaoikeus hylkää hakemuksen muilta osin.

Markkinaoikeus hylkää DNA Oyj:n vaatimuksen täytäntöönpanokulujen korvaamisvelvollisuuden vahvistamisesta.

MUUTOKSENHAKU

Muutosta tähän ratkaisuun saa hakea korkeimmalta oikeudelta valittamalla vain, jos korkein oikeus niillä erityisillä perusteilla, jotka ilmenevät oheisesta valitusosoituksesta, myöntää valitusluvan.

Määräaika valitusluvan pyytämiseen ja valituksen tekemiseen päättyy 27.8.2019.

Markkinaoikeustuomari

Mirva Näsi

JAKELU

Warner Bros. Entertainment Inc.; hakemusmaksu 260 euroa
DNA Oyj; maksutta

IP-osoite	Ajankohta (UTC+3)	Teos	Koepalat
	30.05.2019 10:13:48	Arrow [S07E01]	524
	06.06.2019 05:50:38	Fantastic Beasts And Where To Find Them	1022
	13.06.2019 05:17:00	Fantastic Beasts And Where To Find Them	229
	09.06.2019 19:31:10	Gotham [S01E02]	800
	02.06.2019 00:19:54	Gotham [S05E01]	793
	12.06.2019 22:14:19	Gotham [S05E05]	341
	20.05.2019 17:16:14	It	860
	01.06.2019 16:14:17	Kong - Skull Island	2371
	21.05.2019 23:18:39	Lethal Weapon [S01E03]	1627
	30.05.2019 13:03:40	Lethal Weapon [S01E03]	386
	27.05.2019 05:52:09	Lethal Weapon [S03E14]	828
	01.06.2019 09:14:16	Lucifer [complete Season 1]	2405
	07.06.2019 12:46:05	Lucifer [complete Season 2]	705
	05.06.2019 11:53:17	Rampage	715
	09.06.2019 17:14:41	Riverdale [S03E04]	994
	13.06.2019 06:15:48	Riverdale [S03E04]	620
	23.05.2019 23:56:58	Suicide Squad	3508
	20.05.2019 23:56:40	Supergirl [S03E23]	706
	29.05.2019 01:37:17	Supergirl [S04E09]	626
	10.06.2019 01:05:33	Supernatural [S11E06]	258
	03.06.2019 17:09:28	Supernatural [S12E23]	592
	26.05.2019 11:23:33	Supernatural [S14E12]	669
	31.05.2019 11:56:37	Supernatural [S14E12]	321
	12.06.2019 22:25:16	Supernatural [complete Season 11]	226
	09.06.2019 01:15:59	Supernatural [complete Season 12]	603
	22.05.2019 16:53:54	The 100 [S05E01]	686
	25.05.2019 15:00:28	The 100 [S05E01]	667
	08.06.2019 16:34:37	The Big Bang Theory [S11E17]	187
	25.05.2019 22:57:32	The Big Bang Theory [S12E01]	1288
	07.06.2019 22:33:49	The Big Bang Theory [S12E01]	308
	12.06.2019 18:53:29	The Big Bang Theory [S12E01]	191
	01.06.2019 07:06:26	The Big Bang Theory [S12E03]	520
	19.05.2019 21:05:19	The Big Bang Theory [complete Season 2]	677
	12.06.2019 02:43:39	The Big Bang Theory [complete Season 11]	1259
	13.06.2019 06:07:37	The Big Bang Theory [complete Season 1-10]	565
	13.06.2019 06:32:09	The Flash [S05E08]	659
	10.06.2019 17:06:52	The Flash [complete Season 3]	251
	02.06.2019 22:58:54	The Lego Batman Movie	527
	29.05.2019 09:50:59	The Originals [S05E13]	1444
	13.06.2019 00:18:57	War Dogs	452
	08.06.2019 18:29:04	Westworld [complete Season 1]	1154

VALITUSOSOITUS (korkein oikeus)

Markkinaoikeuden ratkaisuun saa hakea muutosta valittamalla **korkeimpaan oikeuteen** kirjallisella valituksella, jos korkein oikeus oikeudenkäymiskaaren 30 luvun 3 §:n nojalla myöntää valitusluvan.

Valitusluvan myöntämisen perusteet

Valituslupa voidaan myöntää ainoastaan

- jos lain soveltamisen kannalta muissa samanlaisissa tapauksissa tai oikeuskäytännön yhtenäisyyden vuoksi on tärkeää saattaa asia korkeimman oikeuden ratkaistavaksi, tai
- jos siihen on erityistä aihetta asiassa tapahtuneen sellaisen oikeudenkäynti- tai muun virheen takia, jonka perusteella ratkaisu olisi purettava tai poistettava, tai
- jos valitusluvan myöntämiseen on muu painava syy.

Määräaika valitusluvan pyytämiseen ja valituksen tekemiseen

Korkeimmalle oikeudelle osoitettu muutoksenhakukirjelmä, joka sisältää valituslupahakemuksen ja valituksen, on toimitettava markkinaoikeuteen **60 päivän** kuluessa siitä päivästä, jona markkinaoikeuden ratkaisu annettiin.

Muutoksenhakukirjelmän toimittaminen

Muutoksenhakukirjelmä voidaan toimittaa **markkinaoikeuteen** henkilökohtaisesti, asiamiestä käyttäen, lähetin välityksellä, postitse, faksilla, sähköpostilla tai hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelun kautta. Muutoksenhakukirjelmän on oltava perillä määräajan viimeisenä päivänä ennen tuomioistuimen aukioloajan päättymistä. Aukiolo päättyy kello 16.15.

Markkinaoikeuden osoite:

Radanrakentajantie 5
00520 Helsinki
Faksi 029 564 3314
Sähköposti markkinaoikeus@oikeus.fi
hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelu
<https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>

Muutoksenhakukirjelmän sisältö ja allekirjoittaminen

Valituslupahakemuksessa on mainittava

- markkinaoikeuden ratkaisu, johon haetaan muutosta
- se peruste, jolla valituslupaa haetaan
- syyt, joiden nojalla muutoksenhakija katsoo, että valitusluvan myöntämiseen on laissa tarkoitettu valitusluvan myöntämisen peruste.

Valituksessa on ilmoitettava

- miltä kohdin markkinaoikeuden ratkaisuun haetaan muutosta
- mitä muutoksia markkinaoikeuden ratkaisuun vaaditaan tehtäväksi
- perusteet, joilla muutosta vaaditaan.

Muutoksenhakukirjelmässä on lisäksi mainittava

- hakijan nimi ja kotikunta
- hakijan tai hänen asiamiehensä yhteystiedot, joihin asian käsittelyä koskevat ilmoitukset hakijalle voidaan toimittaa.

Mikäli edellä mainituissa yhteystiedoissa tapahtuu muutoksia, uudet yhteystiedot on toimitettava kirjallisesti korkeimman oikeuden kirjaamoon.

Muutoksenhakukirjelmä on hakijan tai, jollei hän itse ole sitä laatinut, sen laatijan allekirjoitettava. Kirjelmän laatijan on samalla ilmoitettava nimensä ja kotikuntansa.

Korkeimpaan oikeuteen saapunutta sähköistä asiakirjaa ei tarvitse täydentää allekirjoituksella, jos asiakirjassa on tiedot lähettäjistä eikä asiakirjan alkuperäisyyttä tai eheyttä ole syytä epäillä. Jos korkeimmalle oikeudelle toimitetussa sähköisessä asiakirjassa on selvitys asiamiehen toimivallasta, asiamiehen ei tarvitse toimittaa valtakirjaa. Korkein oikeus voi kuitenkin määrätä valtakirjan toimitettavaksi, jos sillä on aihetta epäillä asiamiehen toimivaltaa tai sen laajuutta.

Muutoksenhakukirjelmän liitteet

Muutoksenhakukirjelmään on liitettävä

- markkinaoikeuden ratkaisu alkuperäisenä tai jäljennöksenä,
- ne asiakirjat, joista ilmeneviin seikkoihin hakija viittaa perusteinaan,
- asiamiehen valtakirja, jollei asiamies ole asianajaja, julkinen oikeusavustaja tai luvan saanut oikeudenkäyntiavustaja.

Muutoksenhakija ei saa vedota muihin seikkoihin ja todisteisiin kuin niihin, jotka on esitetty markkinaoikeudessa, paitsi milloin hakija saattaa todennäköiseksi, ettei hän ole voinut vedota seikkaan tai todisteeseen markkinaoikeudessa tai että hänellä muuten on ollut pätevä aihe olla tekemättä niin.

Jos hakija haluaa esittää muutoksenhakemuksensa tueksi uusia todisteita, hänen on ne ilmoitettava ja lisäksi mainittava, mitkä seikat hän tahtoo näyttää toteen ja mistä syystä todistetta ei ole aiemmin esitetty.

Maksut

Muutoksenhakuasian käsittelystä korkeimmassa oikeudessa peritään oikeudenkäyntimaksu sen mukaan kuin tuomioistuinmaksulaissa tarkemmin säädetään